

Дзітлярыйтура Мастацтва

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАВЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННИКАЎ БССР

Год выдання 34-ы
№ 93 (2146)
18 лістапада 1966 г.
ПЯТНІЦА
Цана 4 кап.

УЧОРА ЗАКОНЧЫЎ РАБОТУ V З'ЕЗД КАМПАЗИТАРАЎ БЕЛАРУСІ. НОВАГА ПЛЭНУ ВАМ, ПЕСНЯТВОРЦЫ!

ДРУЖБЕ МАЦНЕЦЬ

У Мінску 15 лістапада адбылася другая рэспубліканская канферэнцыя Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі. У справядным прэзідыуме таварыства В. С. Смірноў, у выступленні ўдзельнікі канферэнцыі адзначалі, што праўленне накіравала дзейнасць таварыства на развіццё ўмацавання дружэлюбных і культурных сувязей грамадска-рэспублікаў і грамадска-зааружбных краін, на растлумачэнне разубожамі Савецкай дзяржавы, дасягненняў СССР і нашай рэспублікі ў развіццё эканомікі, навуцы і культуры. Агульная колькасць замежных падтрымлівае дружэлюбных і культурных сувязей, вырастае з 94 да 201, а колькасць краін — з 30 да 52.

Таварыства штогод праводзіць вялікую работу з замежнымі дэлегацыямі, турыстычнымі групамі, артыстычнымі калектывам і пасабнымі людзямі, якія прыязджаюць у рэспубліку па запрашэнні і саветскіх таварыстваў дружбы і культурнай сувязі з замежнымі краінамі. У сваю чаргу толькі за апошні год у наш краіну накіравана ў гонар навуцы і культуры, сваіх актывістаў у саставе дэлегацый і турыстычных груп.

ДРУГОЙ РЭСПУБЛІКАНСКОЙ КАНФЕРЭНЦЫІ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА ДРУЖБЫ І КУЛЬТУРНАЙ СУВЯЗІ З ЗАРУБЕЖНЫМІ КРАІНАМІ

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Беларусі горача вітае другую рэспубліканскую канферэнцыю Беларускага таварыства дружбы і жадае ўсім актывістам таварыства вялікіх поспехаў у іх высокароднай працы па далейшаму развіццю і ўмацаванню дружэлюбных сувязей з працоўнымі замежных краін і іх грамадскімі арганізацыямі.

Беларускае таварыства дружбы, якое аб'ядноўвае ў сваім саставе калектывы многіх прадпрыемстваў, калгасаў, навуцальных і навукова-выставачных устаноў, шматлікіх актывістаў, праводзіць значную работу па ўмацаванню і развіццю дружэлюбных і культурных сувязей з замежнымі краінамі, сваёй дзейнасцю садзейнічае агульнаму развіццю і культурнаму будаўніцтву, з барацьбой нашага народа за ажыццяўленне гістарычных рашэнняў XXIII з'езда КПСС. Таварыства рэалізуе актыўна культурна-спрацоўніцтва з народнымі сацыялістычнымі краінамі, умацаванню брацкай дружбы, шэрагу супрацоўніцтва і бязвойнага сапраўднага міру, сацыялізму і камунізму.

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Беларусі выказвае шчырую ўпэўненасць у тым, што Беларускае таварыства дружбы будзе палінаваць свой уклад у далейшае развіццё і ўмацаванне дружэлюбных і культурных сувязей з замежнымі грамадска-рэспублікаў і культурна-спрацоўніцтва з народнымі сацыялістычнымі краінамі, дасягнуць нашым народам за 50 гадоў Савецкай улады, з барацьбой саветскіх людзей за камунізм.

Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Беларусі

ПЯТЫ З'ЕЗД КАМПАЗИТАРАЎ БЕЛАРУСІ

ЗАПАЛІВАЦЬ СЭРЦЫ, АБУДЖАЦЬ ВЫСОКІЯ ПАЧУЦЦІ!

ДЗЕНЬ ЗА ДНЁМ

Пяць дзён у канцэртных залах, клубах, навуцальных устаноў, палацах культуры сталіцы працягвалі справядзачны канцэрт Пятага з'езда кампазітараў Беларусі.

У актыве зале гуманітарнага корпусу Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта 15 лістапада адбыўся канцэрт беларускай харавой музыкі, які дала Дзяржаўная акадэмічная харавая капэла БССР пад кіраваннем Р. Шырмы.

Канцэрт пачаўся песняй «Дзве сястры», што нарадзілася ў дні Фэстывалу Беларускага мастацтва ў Расіі. Новабірскі паэт В. Пухноў прыз гэту «Літаратуру і мастацтва» звярнуў тады да беларускіх кампазітараў з пранаймай напісаць сумесна твор, які ўспяў быў дружба дзюх рэспублік. Апублікаваны ў газеце верш сібрыка зацікавіў маладога беларускага кампазітара Д. Смольскага. Так нарадзілася песня. У дні з'езда яна ўпершыню прагучала са сцэны.

Прагучала на вачыні і яшчэ адна песня пра дружбу рускага і беларускага народа — «Беларусь — мая песня» Ю. Семяняка, напісаная на словы ленынградскага паэта М. Браўна.

Салісты і хор выканалі песні А. Багатырова на тэксты М. Лужаніна, М. Танка, Ул. Дубоўкі, А. Астрэйкі, С. Новіка-Пянона. Паучлі слухачы і новыя песні Г. Вагнера, Я. Цікоцкага, М. Аладава, І. Кузняцова, І. Лучанка.

У гэты ж дзень рабіла справядзачу Беларускага аэстрада. Аркестр Беларускага радыё і тэлебачання, салісты тэатра оперы і балета, радыё, філармоніі выканалі творы лёгкага жанру, напісаныя М. Шнейдэрманам, Д. Камінскім, І. Лучанкам, Р. Бутвілюскім, Э. Тырманд, Г. Вагнерам, Ю. Семянякам, Я. Грышманам, Ю. Цікоцкім. Канцэрт трансліравалі радыё і тэлебачанне.

Наступны дзень зноў быў прысвечаны камернай і сімфанічнай музыцы. На дзевяці канцэрце ў Саюзе кампазітараў БССР дэлегацыі ў гасці пачулі Струны і квартэт № 4 М. Аладава, Сюіту для фартэпіяна С. Картэса, Санату для флейты і фартэпіяна Р. Падаквыравана, Пяць прэлюдыяў для фартэпіяна М. Шнейдэрмана, Камерную арэтарыю для двух салістаў, чыталніка і двух фартэпіяна «Песні Хірасімы» Д. Смольскага, рамансы Э. Тырманд і Я. Цікоцкага. У якасці салістаў выступілі народныя артысты БССР І. Сарокін, В. Чарнабаў, Т. Шымко, а тэксам Ю. Ганчароў, Р. Патрынка, А. Янчанка, Д. Смольскі і іншы.

Увечеры ў канцэртнай зале Беларускага дзяржаўнага філармоніі на заключным, сімфанічным канцэрце былі выкананы пазма для галасы і аркестра С. Картэса «Попелля» (словы Э. Межалыціца), Канцэрт № 2 для скрыпкі з аркестрам Д. Камінскага, Канцэрт для фартэпіяна з аркестрам Р. Бутвілюскага, Харэаграфічныя наведы «Фронт», «Мушкетеры», «Хірасіма», «Блюз», «Суеніры» Я. Глебава. Дзяржаўным сімфанічным аркестрам БССР дырыжыраваў Ю. Яфімаў, саліраваў Л. Тэр-Мінасян (фартэпіяна), А. Бокаў (барытон), Ю. Гершвіч (скрыпка).

Шосты дзень з'езда пачаўся справядзачным дакладом старшыні праўлення Саюза кампазітараў БССР Д. Камінскага (даклад у скірачонам выглядзе друкуецца сёння ў нашай газеце).

Справядзачны даклад развіццёй камісіі зрабіў яе старшыня І. Жыноўч.

І. Жыноўч адзначыў, што беларускія кампазітары стварылі за апошнія гады рад твораў, якія атрымалі высокую ацэнку грамадскасці. Разам з тым развіццю камісіі лічыць неабходным падкрэсліць, што за апошні час знізілася актывнасць кампазітараў у такіх жанрах, як опера, арэтарыя, кантата, масавае песня. Кампазітары ўсё яшчэ не задавальняюць рэпертуарных заперабаваняў

прафесіянальных і самедзейных мастацкіх калектываў. Не выкананы рашэнні мінулага з'езда і пленуму праўлення аб стварэнні педагагічнага рэпертуару, твораў для дзяцей, для народных і духавых інструментаў.

За справядзачны перыяд адбылося каля васьмісот сустрач кампазітараў з працоўнымі. Прапаганда Беларускай музыкі займала значнае месца ў рабоце саюза, аднак нацыянальнае музычнае мастацтва магло быць больш шырока прадстаўлена ў канцэртных праграмах філармоніі, Дзяржаўнага сімфанічнага аркестра БССР, на сцэне Беларускага тэатра оперы і балета. Асабліва гэта дэталіст гаспадарчых пазодак выканавыч калектываў тэатра.

Праўленне не прымала таксама актывнага ўдзелу ў фарміраванні рэпертуару канцэртных праграм Беларускага радыё і тэлебачання, не заахоўвала работу кампазітараў у кіно (асабліва на студыі «Беларусьфільм»). Выпалі з поля зроку праўлення пытанні падрыхтоўкі кампазітарскай змены, работа школы-інтэрната для здольных да музыкі дзяцей. Есць невялікія недахопы ў выдавецкай справе. Так, да гэтага часу не ўключаны ў выдавецкія планы зборнікі артыкулаў аб развіццю Беларускай музыкі за 50 год, папулярнае работы пра творчасць беларускіх кампазітараў.

У спрэчках, якія разгарнуліся пасля дакладу, прынялі ўдзел намеснік дырэктара Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору А. Залескі, артыст Дзяржаўнага акадэмічнага харавога капэлы БССР П. Кастузік, кампазітар С. Аксёк (Масква), музыкантаў Л. Мухарыска, дырэктар Брэсцкага музычнага вуцшыльча М. Салапай, народны артыст СССР Э. Кат (Эстонія), кампазітар А. Белазарэс (Літва), кампазітар Ш. Саіфідзінаў (Таджыкістан), кампазітар І. Ізмаў (Узбекістан), народны артыст БССР, гапоўны рэжысёр тэатра оперы і балета Д. Смольч, кампазітар Ж. Рэалдін (Казахстан), народны артыст РСФСР, лаўрэат Ленінскай прэміі, сакратар праўлення Саюза кампазітараў СССР Г. Свірыдаў, кампазітар Г. Геодзіян (Арменія), мастацтвазнаўца Л. Аўэрбах, мастацкі кіраўнік Беларускага дзяржаўнага філармоніі Г. Анчыкаў, гапоўны дырэктар аркестра БВА, заслужаны артыст БССР В. Пянух, старшыня праўлення БТА, народны артыст СССР Л. Александровіч, сява, народны артыст СССР Я. Цікоцкі, народны артыст БССР Г. Цікоцкі, заслужаны дзеч мастацтваў БССР Я. Глебаў.

На з'ездзе з прамай выступіў сакратар ЦК КПС С. Пілатовіч.

З'езд прыняў настанову, у якой вызначаны задачы кампазітарскай арганізацыі ў развіццю Беларускай музычнай культуры.

(Справядзачна аб спрэчках на з'ездзе будзе надрукавана ў наступным нумары нашай газеты).

Адбыліся выбары кіруючых органаў Саюза кампазітараў — праўлення і развіццёй камісіі.

Членамі праўлення абраны А. Багатыроў, Г. Вагнер, Я. Глебаў, Д. Камінскі, І. Кузняцоў, Ю. Семяняка, Я. Цікоцкі, Р. Шырма.

Членамі развіццёй камісіі абраны І. Жыноўч, В. Сізко, К. Сцяпанчыч.

Адбылося пасяджэнне праўлення Саюза кампазітараў, на якім разглядаюцца арганізацыйныя пытанні. Старшыня праўлення выбары Р. Шырмы, намеснікам старшыні — Я. Глебаў і І. Кузняцоў, адказным сакратаром — Г. Вагнер.

На пасяджэнні развіццёй камісіі старшыня выбран І. Жыноўч.

У з'езд кампазітараў БССР закончыў сваю работу.

Сустрача ў клубе напаса «Новы быт». На здымку (злева направа) — кампазітары Я. Цікоцкі і А. Артанонаў (Растой-на-Доне) сярод калгаснікаў. Фота Ул. КРУКА.

НАШЫ СІЛЫ І ТАЛЕНТ — НАРОДУ

СПРАВАДЗАЧНЫ ДАКЛАД СТАРШЫНІ ПРАЎЛЕННЯ САЮЗА КАМПАЗИТАРАЎ БССР Д. Р. КАМІНСКАГА

I. Таварышы! Наш з'езд праходзіць у знамянальны дні. Уся краіна, усё прагрэсознае чалавечтва рыхтуюцца ўрачыста адзначыць 50-годдзе Савецкай улады. Разам з усімі творчымі работнікамі беларускія кампазітары з натхненнем і з пачуццямі вялікай адказнасці працуюць над творами, прысвечанымі знамянальнаму дадню. Многія сімфоніі, канцэрты, сюіты, песні, якія прагучалі на гэтым з'ездзе, па сваім характары ўжо можна аднесці да твораў юбілейных. Кампазітары і музыкантаў працягваюць працу, і ёсць усё падставы спадзявацца, што мы пачнем ішчэ шмат цікавага.

Падвоўжы вынікі за час, які мінуў ад чацвёртага да пятага з'езда, гэта значыць за чатыры з паловай гады, хочацца перш за ўсё спыніцца на росце нашага саюза. За мінулы час у Саюз кампазітараў Беларусі было прынята шмат новых членаў. Такім чынам, наш саюз цяпер складаецца з 40 чалавек, з іх 23 кампазітары і 17 музыкантаў. Зьяртае на сабе увагу, што колькасць маладых членаў саюза вельмі нязначна. Папаўненне саюза і ў далейшым можна чакаць гапоўным чынам, толькі з ліку тых, хто скончыў навуку інтэрнату, а калі так, то ў бліжэйшы час цяжка разлічыць на істотны прыток новых сіл. Бо творцы студэнтаў (як маладых, так і старэйшых курсаў), з якімі нам давялося пазнавацца, пакідаюць жадаць лепшага.

Як вядома, апрача творчых задач — асноўнай дзейнасці кампазітараў, — у нас яшчэ і шмат абавязкаў па прапагандзе музыкі, культуры-асветнай рабоце. Маладзінца саюза дае сабе тут адчуваць. І ўсё ж за гэтыя чатыры з паловай гады ўсе нашы кампазітары, як старэйшыя, так і маладыя, стварылі намала значных твораў, якія ўзбагацілі нацыянальную музычную культуру. Некаторыя творы, напісаныя за апошнія гады, выконваліся ў Маскве, у братніх рэспубліках. Валет «Святло і цені» Г. Вагнера быў пастаўлены нашым тэатрам і паказаны ў Маскве ў лютым 1964 года. Г. Вагнер, апрама таго, стварыў новую радзючыю оперы А. Туранкова «Яснае святло», якая таксама была пастаўлена тэатрам і ўключана ў праграму гастроляў. Я. Глебаў напісаў «Палескую сюіту» для сімфанічнага аркестра, сем музычных сцен для харэаграфічнага канцэрта.

Ю. Семяняка напісаў на лібрэта паэта А. Бачылы новую оперу «Калі ападае лісце». Опера прынята тэатрам. На жаль, у гэтым жанры ў нас не ўсё добра. Нават такая тэма, як абарона Брэсцкай крэпасці, не знайшла музычнага ўвасаблення ў Беларускай оперы. А вось кампазітары з братніх рэспублік Малчанаў і Польскі такія оперы напісалі.

Камернаму жанру беларускія кампазітары ўдалілі за гэты перыяд вялікую увагу. Асабліва плёна працаваў М. Аладаў. Ён напісаў два струнныя квартэты (№ 3 і № 4), «Драматычныя варыяцыі» для квартэта, «Сана» № 2 для дзюх скрыпак, выяланчлі і фартэпіяна і Другі фартэпіяна квінтэт. Сана для трамбона напісаў А. Багатыроў, Сана для флейты з фартэпіяна і для флейты з арфай напісаны П. Падаквыраванам, Сана для флейты з фартэпіяна — Д. Смольскім, Д. Лукас напісаў Квартэт № 3, Д. Камінскі — фартэпіянае трыо, І. Лучанок — Сана для габоя і струнны квартэт.

Намала было напісана і вакальных твораў розных форм — рамансаў, балад і, вядома ж, песень. Трэба, аднак, адзначыць, што недастатковую увагу кампазітары ўдзялялі творчасці беларускіх паэтаў.

Вельмі мала пішам мы невялікіх п'ес для сімфанічнага аркестра і амаль нічога — для народнага. У гэтым жанры актыўна працавалі, бадай, толькі А. Багатыроў і Я. Дзягцярык. А. Багатыроў напісаў сюіту з шасці

частак, а Я. Дзягцярык — тры фантастычныя танцы. Вось, на жаль, і ўсё. У харавым жанры актывней за іншых працавалі А. Багатыроў, Э. Тырманд, І. Кузняцоў.

Было б заната стамляюча працягваць пералік новых твораў нашых кампазітараў. Хацу адзначыць толькі тэмы, якія маюць ужо заслужаны поспех у выканаўцаў і слухачоў, зрабіліся папулярнымі. Гэта — «Абеліск» Д. Смольскага, «Квітней, Беларусь» і «Адна ў нас Расія» Ю. Семяняка, «Крыжылі салдаты» і «На краю дарогі» Г. Вагнера, «У дарожку» Ул. Алоўнінава, «Песня аб Мінску» М. Шнейдэрмана, «Адкуль пачынаецца Расія» Р. Бутвілюскага, «Ходзяць песні над ракою» І. Кузняцова.

Зусім ядзюна мы былі рады прынямай навіне: на юнкурсе аэстрада жанру ў Маскве песня І. Лужанка «Памяць сэрца» атрымала першую прэмію. Гэта — сур'езная ўдача маладога кампазітара.

Намала напісала вакальных твораў Э. Тырманд, які вызначаюцца арыгінальнасцю ў выбары тэмы і яе вырашэнні.

Цяпер мне хочацца перайсці да твораў, прысвечаных 50-годдзю Кастрычніка, над якімі нашы кампазітары працуюць. Д. Лукас піша оперу «Дачка пагранічніка» на лібрэта П. Харкова, Я. Глебаў — балет на сюжэт апавесці В. Быкава «Алпійская балада», Г. Вагнер — балет на сюжэт апавядання Л. Талстога «Пасля балю», Я. Цікоцкі закончыў новую радзючыю оперу «Дзючына з Палесся». Над Трыня сімфоніяй працуе І. Аберлевіч, над Другой — Р. Бутвілюскі, С. Картэс закончыў паэму для галасы з сімфанічным аркестрам на тэкс Э. Межалыціца «Поме». Паэму для сімфанічнага аркестра «50 год» піша Я. Цікоцкі, кантату «Айчыне Савецкай — 50 год» — І. Кузняцоў. Да юбілея і яшчэ і новыя песні, і інструментальныя творы розных жанраў.

На жаль, мала музыкі пішацца ў нас для аэстрада калектываў. Цяпер у філармоніі ёсць надзвычайна вынаўчы аэстрада жанру, і патраба ў беларускіх творах адчуваецца асабліва востра.

Мала пішацца ў нас песень і музыкі для дзяцей.

Адносна лепшае становішча з музыкай для тэатра. Нашы кампазітары пішучы не толькі для тэатраў Мінска, але і іншых гарадоў рэспублікі. Вельмі добра, што кінастудыі для музычнага афармлення мастацкіх і дакументальных фільмаў пачалі прыцягваць беларускіх кампазітараў. Такім чынам, у нашай рэспубліцы для кампазітара сапраўды велізарнае поле дзейнасці і тут малалікасць саюза дае сабе асабліва адчуваць — многае мы проста не паспяваем зрабіць.

За апошні час актывна працавалі музыкантаў. Музычная радзючыя выдавецтва «Беларусь» выдала шмат работ. Г. Глушчанка і К. Сцяпанчыч напісалі кніжкі «Нашы кампазітары» і «Школьнікам пра музыку».

[Заканчэнне на 2-й стар.]

«ІНТЭРБАЧАННЕ» У МІНСКУ

Хто з тэлеглядчоў не ведае мелодыі папулярных тэатраў і надпісам «Інтэрбачанне» Варта толькі памучыць шчыры гукі, і вы спыскаеце хутчэй сесі да блакітнага зніра. А для таго, каб гэтыя перадачы былі сапраўды цікавымі і змястоўнымі, прадставілі ўсіх краін — членаў Савета Інтэрбачанне (ОІР) збіраюцца штогодна на свае сесіі. Чарговай, XXVIII сесія Савета Інтэрбачанне праходзіць у гэтыя дні ў нашай сталіцы.

Для ўдзелу ў рабоце XXVIII сесіі Савета Інтэрбачанне ў Мінск прыехалі прадставілі тэлебачання і тэхнічных служб Балгарыі на чале з намеснікам дырэктара Балгарскага тэлебачання Ледай Мілевай, Венгрыі — на чале старэйшай Савета Інтэрбачанне, намеснікам старшыні Венгерскага радыё і тэлебачання Ферэнцам Кулчарам і намеснікам старшыні Венгерскага радыё і тэлебачання Ферэнцам Годарам, Германскай Дамаратыван Рэспублікі — на чале з праграмным дырэктарам тэлебачання ГДР Дзітэрам Шмотцам, Польшчы — на чале з праграмным дырэктарам Польшскага тэлебачання Тадэвушам Кендзерскім, Румыніі — на чале з намеснікам гапоўнага рэдактара праграмы Румынскага тэлебачання Нікалаў Палеску, Чэхаславакіі — на чале з генеральным дырэктарам Чэхаславацкага тэлебачання Іржы Пеліканам, Фінляндыі — на чале з прадаўжэннем тэлебачання Фінляндыі Пеле Бергам. На сесіі прысутнічае дэлегацыя цэнтра ОІР на чале з генеральным сакратаром ОІР Ярымірам Гржбікам і гапоўным рэдактарам ОІР Аленам Сухім, а тэксам у якасці назіральных дэлегацый Югаславія ў складзе тэхнічнага дырэктара радыё і тэлебачання Влэадра Радлабія Жыжыча і сакратара праграмаў камітэта Югаслаўскага радыё і тэлебачання Мілана Міласлававіча, Дэлегацыя Цэнтральнага тэлебачання ўзначальвае намеснік старшыні Камітэта па развіццю і тэлебачанню пры Саветах Міністраў УССР Адам Ірванчак, Латвійскага — намеснік старшыні Камітэта па развіццю і тэлебачанню пры Саветах Міністраў Латвійскай ССР Алоўн Вісвалд, Літускага — дырэктар Віцёнскай студыі тэлебачання Лазар Лейнус, Эстонскага — намеснік

старшыні Камітэта па развіццю і тэлебачанню пры Саветах Міністраў БССР Леапольд Піянін, Беларускага старшыня Камітэта па развіццю і тэлебачанню пры Саветах Міністраў БССР В. П. Палескі.

Потым пачаліся пасяджэнні праграмаў і тэхнічнай сесіі савета. Адно з асноўных пытанняў, якія абмеркаваліся на сесіі, — тэлебачанне і тэлебачанне на першы квартал 1967 г. Удзельнікі сесіі дамовіліся і далей працягваць перадачы па цыклах Інтэрбачанне 1966 года: «Прагрэс», «У свеце мастацтва», «Надзяльная забавальная праграма», «Па сладках развіццёў нашых тэлебачанняў», «Вітанні нашых сяброў», «Што вы хочаце ведаць аб іншых краінах?», «Тэлевізійныя стадыі Інтэрбачанне». Вырашана стварыць комплексныя праграмы, прысвечаныя прэцэду супраць амерыканскага агрэсіўнага ўдзелу ў тэлебачанні, а тэксам праблемам аўспалітываўскіх аспекці.

На спецыяльных пасяджэннях экспертаў савета абмеркавалі пытанні падытрымкі трансляцый і тэхнічных алімпійскіх гульняў у Грэноблі і летніх алімпійскіх гульняў 1968 года ў Мінску. Вялікую цікавасць вынікала праблема прадаўжэння тэлебачання СССР аб правядзенні Міжнароднага конікурсу тэлевізійных фільмаў, прысвечаных юбілею і прэцэду рыбной, а тэксам прапанову прадаўжэння ОІР аб правядзенні тэлефорууму «Музына ў тэлебачанні».

У час работы сесіі Савета Інтэрбачанне абмеркавалі і многія іншыя творчыя пытанні. Адбыўся прагляд і абмеркаванне тэлевізійных фільмаў невялікіх і дэлавых кантантаў, заключаныя дэукавоныя пагадненні аб узамных трансляцыях найбольш цікавых перадач. А тэхнічныя эксперты дамаўляліся аб мерарыпаваных работ у сід радзівічэўскіх ліній і рэтранслатараў, аб на бліжэйшых зніках у час перадач было і мага мець пераход.

Сёння сесія амаканчае сваю работу.

Студэнты Беларускага дзяржаўнага кансерватываўнага запрасілі да сабе ў гасці кампазітара Г. Сірывава.

Цікава было пагутарыць самедзейным кампазітарам М. Салапая, Я. Касалапава і А. Гоману з аэстоніям кампазітарам Э. Капам (на здымку — другі злева).

З'ЕЗД ПІСЬМЕННИКАЎ УКРАІНЫ

16 лістапада ў Кіеве адбыўся пята з'езд пісьменнікаў Украіны. З'езд адкрыў старшыня Украінскага пісьменніцкага Пялю Тычына.

У рабоце ўдзельнічаюць член Пялюбоў ЦК КПСС, першы сакратар ЦК КП Украіны П. Я. Шалест, кандыдат у члены Па-

літбіро ЦК КПСС, Старшыня Савета Міністраў УССР У. В. Шварблій і іншыя кіраўнікі рэспублікі, а тэксам дэлегацыі пісьменнікаў брацкіх рэспублік.

П. Я. Шалест звярнуўся да літаратуры з прамай і зачытаў прывітанне Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай

партыі Украіны пятаму з'езду пісьменнікаў рэспублікі.

Са справядзачным дакладам «Украінская нававялікая літаратура на працягу вяртання 50 год» выступіў старшыня праўлення Саюза пісьменнікаў Украіны, лаўрэат Ленінскай прэміі Алякс Ганчар.

Фота Ул. КРУКА.

СВАЁ І ўзятае наперад

Першыя кніжкі вершаў, якія выдаюцца зараз, сведчаць аб тым, што паэтычнае папаўненне...

вершы фактам і з уласнага прапону... Сябе назіраюць над буднямі...

Там хлопцы дасягнулі нашы пад жывымі кароў... Хавацца ў лясной паўне...

чалавечы тэм з чужародных літаратурных крыніц можна вылучыць і з'яўленне ў творчасці...

Як паведамляла ўжо «Літаратура і мастацтва», за плённую перакладчыцкую дзейнасць...

У зборніку «Едуць маразы» ёсць верш «Папы», які з усёй несумненнасцю выдзяляе яшчэ адну асаблівасць творчых пазіцыяў...

У аўторак, 15 лістапада, адбыўся справядаччы выбарчы сход секцыі паэзіі...

Фота А. Дзітлава.

СХОД СЕКЦЫІ ПАЭЗІІ

У аўторак, 15 лістапада, адбыўся справядаччы выбарчы сход секцыі паэзіі...

Не заўсёды ўмела прапанаванае беларускай літаратуры свае здатнасці...

У абмеркаванні справядаччы прынялі ўдзел Еудэка Лось, Пімен Панчанка...

На сходах выбрана новае бюро секцыі паэзіі, у якое ўвайшлі: Р. Барадудлін, Г. Бурдзінін...

У кніжцы «Едуць маразы» — паэтычным дэбюце Міколы Малаўкі...

Хоча босы на волак бяжыць... Мне медныя палкі грому...

Дарэчы, у гумарэскіх неабходна і неабавязкова невыражана калянаўнасці...

Нельга назваць гумарэскай твор «Адуцьчу». Гэта проста пасрэднае выданне з жыцця...

Такім чынам, лепшыя гумарэскі кніжкі сведчаць, што ў М. Ваданосава ёсць пэўныя задаткі...

Праўдзіва і натуральна, з лагодным гумарам панававаюць на вядомых старых...

Каб ты і пад кручой Волгаў, Яны былі таму вайной...

Мікола Аўрамчык Волжаская споведзь

СМЕХ—СПРАВА ВЯСЁЛАЯ

Вышла чарговая, пяцьдзясят дзевятыя кніжкі бібліятэкі «Вожына»...

На камячых сітуацыях пабудавана гумарэска «Прычынны аратар»...

А следам ідэі гумарэска «Керагаз». Што тут кідаецца ў вочы ў першую чаргу...

Праўдзіва і натуральна, з лагодным гумарам панававаюць на вядомых старых...

Каб ты і пад кручой Волгаў, Яны былі таму вайной...

Мікола Аўрамчык Волжаская споведзь

Дарэчы, у гумарэскіх неабходна і неабавязкова невыражана калянаўнасці...

Нельга назваць гумарэскай твор «Адуцьчу». Гэта проста пасрэднае выданне з жыцця...

Такім чынам, лепшыя гумарэскі кніжкі сведчаць, што ў М. Ваданосава ёсць пэўныя задаткі...

Праўдзіва і натуральна, з лагодным гумарам панававаюць на вядомых старых...

Каб ты і пад кручой Волгаў, Яны былі таму вайной...

Мікола Аўрамчык Волжаская споведзь

Дарэчы, у гумарэскіх неабходна і неабавязкова невыражана калянаўнасці...

Нельга назваць гумарэскай твор «Адуцьчу». Гэта проста пасрэднае выданне з жыцця...

Такім чынам, лепшыя гумарэскі кніжкі сведчаць, што ў М. Ваданосава ёсць пэўныя задаткі...

Праўдзіва і натуральна, з лагодным гумарам панававаюць на вядомых старых...

Каб ты і пад кручой Волгаў, Яны былі таму вайной...

Мікола Аўрамчык Волжаская споведзь

Дарэчы, у гумарэскіх неабходна і неабавязкова невыражана калянаўнасці...

Нельга назваць гумарэскай твор «Адуцьчу». Гэта проста пасрэднае выданне з жыцця...

Такім чынам, лепшыя гумарэскі кніжкі сведчаць, што ў М. Ваданосава ёсць пэўныя задаткі...

Праўдзіва і натуральна, з лагодным гумарам панававаюць на вядомых старых...

Каб ты і пад кручой Волгаў, Яны былі таму вайной...

Мікола Аўрамчык Волжаская споведзь

Дарэчы, у гумарэскіх неабходна і неабавязкова невыражана калянаўнасці...

Нельга назваць гумарэскай твор «Адуцьчу». Гэта проста пасрэднае выданне з жыцця...

Такім чынам, лепшыя гумарэскі кніжкі сведчаць, што ў М. Ваданосава ёсць пэўныя задаткі...

Праўдзіва і натуральна, з лагодным гумарам панававаюць на вядомых старых...

Каб ты і пад кручой Волгаў, Яны былі таму вайной...

Мікола Аўрамчык Волжаская споведзь

Дарэчы, у гумарэскіх неабходна і неабавязкова невыражана калянаўнасці...

Нельга назваць гумарэскай твор «Адуцьчу». Гэта проста пасрэднае выданне з жыцця...

Такім чынам, лепшыя гумарэскі кніжкі сведчаць, што ў М. Ваданосава ёсць пэўныя задаткі...

Праўдзіва і натуральна, з лагодным гумарам панававаюць на вядомых старых...

Каб ты і пад кручой Волгаў, Яны былі таму вайной...

Мікола Аўрамчык Волжаская споведзь

Дарэчы, у гумарэскіх неабходна і неабавязкова невыражана калянаўнасці...

Нельга назваць гумарэскай твор «Адуцьчу». Гэта проста пасрэднае выданне з жыцця...

Такім чынам, лепшыя гумарэскі кніжкі сведчаць, што ў М. Ваданосава ёсць пэўныя задаткі...

Праўдзіва і натуральна, з лагодным гумарам панававаюць на вядомых старых...

Каб ты і пад кручой Волгаў, Яны былі таму вайной...

Мікола Аўрамчык Волжаская споведзь

Advertisement for 'Волжаская споведзь' by Mikola A. A. Includes a portrait and promotional text.

Advertisement for 'Волжаская споведзь' by Mikola A. A. Includes a portrait and promotional text.

Advertisement for 'Волжаская споведзь' by Mikola A. A. Includes a portrait and promotional text.

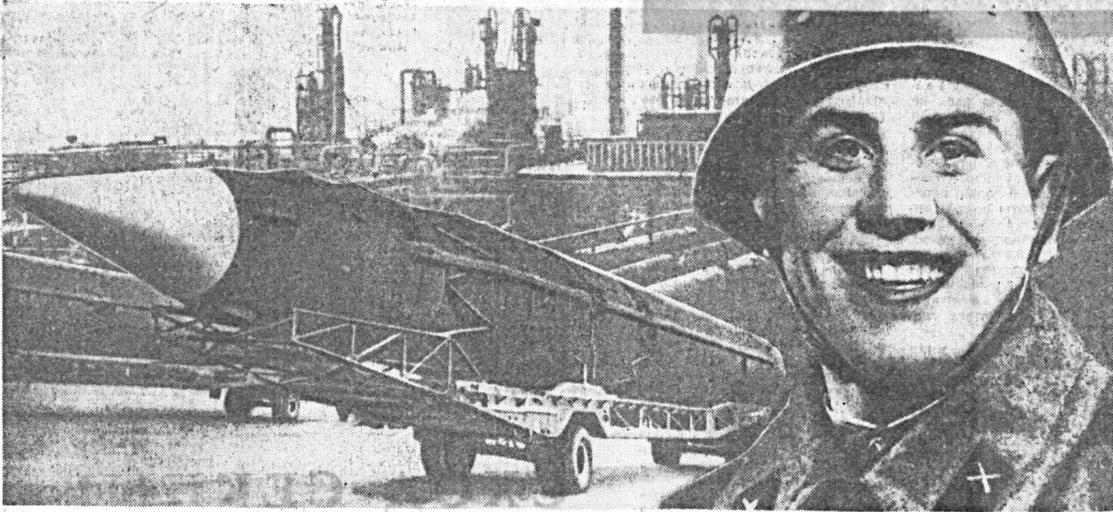
Advertisement for 'Волжаская споведзь' by Mikola A. A. Includes a portrait and promotional text.

Advertisement for 'Волжаская споведзь' by Mikola A. A. Includes a portrait and promotional text.

Advertisement for 'Волжаская споведзь' by Mikola A. A. Includes a portrait and promotional text.

Advertisement for 'Волжаская споведзь' by Mikola A. A. Includes a portrait and promotional text.

Advertisement for 'Волжаская споведзь' by Mikola A. A. Includes a portrait and promotional text.

Нам ёсць чым абараняць наш спакой і мірную працу.

Фотопланат Я. КОЛЬЧАНКІ.

...На саітанні 22 верасня 1942 года гітлераўскія карнічны адрозненні Беларускага савецкага вайска...

І далей гэты крывава кат са зазіржальна раўнадушнасцю расказвае: «Непомніма ўстаноўлены...

Мноства дакументаў, фотаздымкаў і іншых выданняў, якія сведчаць аб жорсткіх злачынствах нямецка-фашысцкіх варвароў...

Музей Узброеных Сіл СССР выстаўціў «Гэтага неўможа забыцца»...

Савецкі народ загінуў у гэтым вайне 30 мільянаў чалавек. У гэтым жа пераможаным савецкім грамадстве...

«Найці татачка, будзьце чыста гэты пісьмо, якое ўжо ў жывым адбылі дзень і пакуты...

Жахлівая злычымства супраць чалавечыя былі загады праўдывым, славанаў нацысцім міраў...

«Панавіне смерцю 50-100 мільянаў чалавек, якіх выкарыстоўвалі ў якасці асяродку для стварэння новага свету...

На жаль, не ўсе чалавекі ведаюць пра тэатральныя і мастацкія творы, якія сведчаць аб гэтым жа пераможаным савецкім грамадстве...

БЕЛАРУСКІ НУМАР «УКРАІНЫ»

Сялетні сорак чацвёрты нумар штодзённіка «Украіна»

Сялетні сорак чацвёрты нумар штодзённіка «Украіна» (ад 30 кастрычніка), які выходзіць у Кіеве, прысвечаны Беларусі.

З артыкулам аб поспехах рэспублікі ў будаўніцтве камунізму выступіў Старшыня Савета Міністраў БССР К. Ціхоняў. Надрукаваны разнастайныя матэрыялы — нарысы, рэпартажы, карэспандэнцыі — з розных куткоў Беларусі...

Багата ў нумары і літаратурныя творы: лірычныя нататкі Янкі Брыля «Жыцця сонечных промняў», вершы Пётруса Броўкі, Максіма Танка, Міхаса Калачынскага, Веры Вярбы, Кестуса Кірванкі, Васіля Сіадаркі, аповяднае маладога пісьменніка Аляксандра Кур'яна, байкі Кандрата Крапіва, Уладзіміра Корбана.

Сярод матэрыялаў — рэпартаж Ул. Бойкі з мастацкай Андрэа Бембеля, нататкі М. Сталара аб мінскай на Беларусі, дзе бываў Тарас Шаўчэнка, А. Бяляра — аб біяграфічных зыходах у Брэсце, звязаных з цікавым старонкам братніх сувязей рускай, украінскай і беларускай літаратуры.

Госцем «Украіны» стаў і наш «Бомж» — прадстаўнічы малакоў В. Ціхоняў, А. Чуркіна, З. Паўлюшкіна, аповяднае Я. Сіпачова «Разізор», кароткія байкі А. Усціноўна, сатырычныя афарызмы Марціна Коўчага.

Змяшчаны ў часопісе і «Беларускія модны» зорыцы вырабы мінскіх мадэльераў. Тут жа красавод, прысвечаны Беларусі, рэцэпты беларускіх страў.

Змястоўны, разнастайны па матэрыялах нумар падрыхтавалі спецыяльныя карэспандэнты часопіса «Украіна» Сцяпан Калеснік, Фёдар Фёдарыч і рэдакцыя часопіса «Беларусь».

Б. РАНІН.

ПЯЦЬДЗЕСЯТ ГАДОЎ — СЦЕНЕ

Арганізатару і былому кіраўніку Ашманскага народнага тэатра Арсену Якулевічу Фаміну ідуць споўнілася семдзесят. Пяцьдзесят з іх ён прысвяціў сцэне.

У глядзільні зале раёнскага Дома культуры сабраліся сябры юбіляра, аматары народнага тэатра. На вачыя народнаму самадзейнаму артысту былі ўручаны граматы райкома партыі, абласнога ўпраўлення і раёнскага аддзела культуры.

Г. НЕУПАКОЕУ.

Першы падземны пешаходны тунэль ідуць уступілі ў эксплуатацыю на Магілёўскай шашы ў Мінску, у раёне аўтазавода.

[Заканчэнне. Пачатак на 2-й стар.]

ў падтэксце, змякчаюцца непрадугаваныя апаўднення, у якім сур'ёзнасць мяжуе з наўнасцю, з добрай усмешкай.

Сапэраль, адзін з чужоўных куткоў Чарнаморскага ўзбярэжжа Балгарыі, які неаднаразова нахвляў мастакоў. В. Забораў убацьчу па-свойму. Ён перадаў не толькі характэрнасць натуры, але і сваё стаўленне да яе, сваё мастацкае стаўдучванне.

Багачэ мастацтва — заўсёды вынік шчодраці чалавечых натуры. Бадай, адзіным, непахісным законам мастацтва з'яўляецца яго ўнутраная цэльнасць, гарманічнасць, якую мастак не мае права парушаць. Нават у тых выпадках, калі ён лямзе звыкліх форм, да фармуе, ужывае ненаaturalныя, з пункту гледжання банальных уяўленняў, колеры і імкнення перадаць хаос сучасных супярэчнасцей свету, ён павінен улічваць гармонію вобразнага ладу. Не здарма гарманічнасць — амаль адзіным мастацтвам. У гэтым сэнсе мастак не прымае тых ці іншых прыёмаў, а мысліць формай.

Мне здаецца, што вельмі прыгожым, лірычным і па-свойму арыгінальным работам Н. Шчаснай, якія карыстаюцца значным поспехам на выстаўках, часам нестася такога вострага арганічнага мыслення формай. Мастак добра валодае знойдзеным фактурным прыёмам. Сам па сабе ён прыгожы, стварэў пэўны настрій, перадаў адчуванне лёгкасці, грацічнасці — то, што і хацела выявіць у гледача ў выглядзе сэнса паніжання, а так гаворач, яе ілюзію, зніжэння афантурацы. Унутраная ж «сусветнасць» форм, якая складае аснову творчасці і прад'яўляецца ў малюнку, кампазіцыі, пластыцы, — у карцінах Н. Шчаснай на мою думку, ардынарны, бяднейшы за арыгінальнае знешняе «адзенне». Адносна — пэўна аморфнасць, расслабленасць мускулатуры твора.

Механічны спалучэнні п'яквых саміх па сабе прыёмаў, прыгожых фактур, незвычайнай тэхнікі, хаця яны і з'яўляюцца эфектыўнымі ў лабараторным сэнсе, неўможа выкарыстоўваць проста так, дзеля вонкавай кідаюцца. Іншы раз здаецца, што дастаткова незвычайна пакалі фарбы, ды яшчэ падпадліць іх, ды яшчэ дафарміраваць контуры — усё гэта даць «вастрэйню бачанія». «Партрэт юнака» Л. Каленкі, здаецца, грашчывы менавіта гэтым. Можна назваць ямаля і іншых работ, прадстаўленых у экспазіцыі, у якіх мастацкая задума заключалася ў самым эксперыменце, ад чаго форма траціць сваю змястоўнасць. А гэта вядзе нават да эфектыўнасці.

Чаму, напрыклад, вонкавыя асацыяцыі з манерай Патрова-Водкіна (а гэта, як вядома, майстар, які праз глыбокае разуменне сваёй асаблівасці формы здолеў вылучыць сваё непатраўнае стаўленне да рэальнасці) у сьнізе А. Беларуква «Хлопчыкі» выклікаюць у нас нейкае неўможа адчуванне? Таму што аўтар будзе свой твор чыста механічна. Захапляюцца Патрова-Водкіным, ён не прыняў а ў прыроду даравання, у светаадчуванне вядлікага майстра. Хлопчыкі, якія нагадваюць натуршчыкаў (так «пастанова» вылісаны іх фігуры), і штучная статычнасць поз, якія супярочыць такой вышчы, нейкі «кардонны» пейзаж — усё гэта

КУЛЬТУРА ФОРМЫ — КУЛЬТУРА МЫСЛЕННЯ

тале мае нічога агульнага з тым разуменнем пластыкі і колеры, якое характэрна для жывапісу Патрова-Водкіна. Дык навошта было «падкрэсліваць» сваю прыхільнасць да мастака?

Тое ж датычыць і іншых запазычаных, уплываў, сімвалаў і прыхільнасцей, калі яны робяцца прадметам нятворчага вывучэння. У мінулым, між іншым, існавала такая форма асэнсавання эдэбна-клясычных майстрав, як напісанне іх твораў. На юбілейнай выстаўцы П. Корына, напрыклад, былі паказаны зробленыя угулам і ў два колеры копій з Аляксандра Іванова. Але гэта было то, аб чым Несцераў гаварыў: «Корына расцудывае нам Іванова!»

Пасля гэтага прыроду вядлікіх талентаў, у тым ліку і тых, чыя філасофскія канцэпцыі не ў стане раскрыць складаныя з'яў жыцця, заўсёды карысна. Але гэта патрабуе глыбокага разумення прычынаў, якія абумоўліваюць тое ці іншае развіццё мастацкага мыслення. Спаліганне па паверхні тут нічога не дасягне.

У ўважліва і з цікавасцю прыглядаючы ў гэтым сэнсе да «Аўтапартрэта» і «Надвор'я» Г. Скрыпнічэнкі. Аўтар уяўляецца мне талентавітым мастаком, які хоча пазначыць нашоўнасць звычайнага, убацьчы прыгажоры і знешняе непрыгожым. Яго крока — пазначыць «красінасці». Не кветкі, не ішыя, самі па сабе прыгожыя, атрыбуты, якія сталі ўжо традыцыйнымі ў наюрморках, паказвае ён нам. Чыгуныны прат, пустакая каробка з-пад цыгарэт, бутэля. Ён «макуе» формы гэтых прадметаў, надае ім нейкі больш глыбокі сэнс, чым яны маюць у чалавечым жыцці. Каб падкрэсліць нейкую «містычнасць» рэчы, ён зобку на сур'ёзна прымадуе маленькага аддзелага палітмен, быццам задушанага бытам чалавечка.

Тая ж «містычнасць» і ў яго «Аўтапартрэце». Дафарміраваныя руні, якія грмаюць маленькі жоўты лімон, які сімвал нейкай каштоўнасці, гадзінік на сцяне (вечны час), парушана перспектыва стала — усё гэта стварэе адпаведны настрій. Некаторыя напярэкі аўтара ў змрочным, нават у чыстай трагедычным настроі. Гэта незалежна перадаць свой драматычны стан. Разборам лепш, які выкарыстоўвае ён вылучэнныя сродкі, каб дасягнуць пастаноўленай перад сабой мэты.

Вельмі дасканала і ўдумліва працаваў ён над складанай белай кашулі, падкрэслівае вострыя ключыцы і фіксіруе ўвагу на адзіным гузку. Гузкі бланкінага колеры. І адразу выяўляецца выпадковасць, каларова негарманізаванасць. Гэта не прыём — проста аўтар здраціла пацучы густу...

Ён рассявае фон сцяной з гадзінікам. І зноў выпадковасць — неспакойная мятая фактура сцяны выпадае з усяго астатняга колеравага і пластычнага ладу «Аўтапартрэта». Парушаюцца арганічнасць, з'яўляецца штучнасць. Штучнасць у мастацтве мае

рознае адценні. Да штучнасці вядзе занадта творчыя канструкцыяныя ў творах Скрыпнічэнкі адчуваецца паглыблена работа думкі, але яна знаходзіць нейкае схематычнае ўвасабленне.

У выніку стварэцца адчуванне, што мастак «канструюе» свой унутраны стан.

Штучнасцю, але ў іншым плане вызначаецца і палатна Г. Ціхановіча «Сцяганосец». Аўтар вельмі выразна канцэнтруе сваю думку ў поглядзе чалавеча са сцягам. Гэты амаль фантастычны погляд ператвараецца ў самадольную кропку дэталі. Вобразны ж лад карціны будучыца па іншых прычынах: абвешаная тэма не развіваецца ў пластыцы і рытме астатніх фігур, не акцэнтуюцца ў каларывым вырашэнні палатна. Выпадковыя характэрныя астатніх персанажаў, рыхлы ардынарны жывапіс разбурае задуму. Атрымалася штучная канструкцыя, пабудаваная на чыста вонкавай ілюзорнасці, без выкарыстання законаў жывапіснай выразнасці. І гэта зноў праяўленне недастатковай культуры формы, культуры мастацкага мыслення.

Ці можна, напрыклад, было і ў карціне «Блакада», калі аўтар гэты мысліць форму, як яна адчуваецца ў вельмі выразным кружавароце рухаў, рытме падкрэслена аднастайных твараў і фігур, пластычны брусчаткі і цаглянай кляды вежы, мяккасці, акулгласці контураў заснежаных будынкаў прычала раптам кідуць пад ногі ідучым плоска, быццам выражаны з паперы плямы снега і ператвараюць у схематычныя макеты плянкі і гуразы, якія замыкаюць перспектыву? А іменна так робіць мастак В. Бабоў.

Штучнай мне здаецца і абвешаная ў этыкетцы тэма карціны. Я бачу ў ёй криваварот будыў, суровых, унутрана напружаных, аднастайных, калі ўсё ўцягнута ў непарушную хаду падзеі. І ў гэтым сьні свай унутраны драматызм, свая філасофская тэма, якую мастак вельмі глыбока адчуў, але не змог выявіць дастаткова арганічна.

Супярэчнасці гэтай цікавай кампазіцыі вынікаюць з нейкай недагаворанасці, няўмення падпарадкаваць дэталі ўнутраным заканамернасцям, якія заўсёды аб'ектыўна ўзнікаюць у мастацкім творы. У гэтым складаная характэрнасць мастацкай формы ўвогуле — народжаная, воля і банінем мастака, які нібы набывае сваё ўласнае жыццё і ў сваю чаргу падпарадкоўвае сабе аўтара. Уменне заставацца паспаларом становішча, і ў той жа час не парушаць унутранае жыццё твора — вядліка майстравства.

Мне здаецца цікавым і ў гэтых адносінах тая тэндэнцыя, якая развіваецца ў творчасці Л. Дударкіна і якія правільна ў яго «Партрэце настаўніка Хважонкі». Криву вышэй я гаварыў аб неабходнасці захоўваць вядому грань паміж адлюстраваннем і рэальным жыццём, што дыктуецца неабходным патрабаваннем умоўнасці ў мастацтве. У Дударкіна гэтая умоўнасць выяўляецца па-свойму.

Пакінем убацьчу чыста суб'ектыўна на мой погляд, заўвагі, якія рабіліся аўтару і аб мамерх палатна, і аб супярэчнасці каларыта (быццам, калі паказваюцца вучні, дык каларыт павінен быць светлым). Тут ёсць другая прычынавая рэч. Мне, напрыклад, якраз імануе ў творчасці Л. Дударкіна ўменне не ўпадць у таіную, мітусліваю жанравасць. Менавіта праз пільны погляд, праз нейкую асаблівую засяроджанасць перадае ён не толькі ўнутраны свет і характар герою, але і сарганічна неабходную сувязь і разам з гэтым адлегласць паміж гледачом і твора. А сам быццам адчуваецца ўбогі, не ўмеваючы ў тым сэнсе астацкіх асаблівасцяў, а прыём, прычым вельмі дзейны, дакладны. Ён надале творы неабходную важнасць. І наадварот — расшыфроўка падрабязнасцей — каток за акном, пералёт ваіны, які выпрае за агульнага катэжэсту, і іншыя выпадковыя атрыбуты, — якраз супярэчаць такому прыёму. Ён можа не падабацца, той ці іншы прыём, але гэта ўжо справа густу.

Вылучыўшы ў якасці асноўнага тэзіса гэтых нататак думку аб тым, што культура формы ў мастацтве — заўсёды вынік культуры мыслення мастака, мне хацелася лішні раз падкрэсліць увогуле вядомае палажэнне: новае ў мастацтве не народжаецца на пустым месцы. Творчасць — непарушны працэс узбагачэння нашых ведаў пра свет і непарушнае ўдасканаленне самога інструмента пазнання.

Малады мастак, які паказаў свае творы на выстаўцы, не заўсёды ў гэтым сэнсе аказваюцца ў зброены. Адчушы неабходнасць гаварыць новай моваю, яны часам блытаюцца ў «новых словах», больш захапляюцца іх гучаннем, чым сэнсам.

Скажу яшчэ ў заключэнне, што патрабаванне падмаць культуру мыслення і адчування мастацкай формы не менш чым мастакам, патрабіна і мастацтвазнаўцаў криву, кожнаму з нас. Калі мы не ўмеем «пераварыць» абстрагаваныя паніжы аб «патрабным» і «непатрабным» у мастацтве, не прывучаем сабе прынакці ва ўнутраны свет і сэнс твораў, у іх вобразны лад, фактуру, у тым канкрэтнай і агульнай задачы, якія вырашае мастак, дык грашчывым штучным канструаваннем сваіх прэтэнзій. У гэтым сэнсе і то, што мы нарэшце сталі надладваць спецыяльныя маладзёжныя выстаўкі, і то, што сталі іх шырока абмяркоўваць у друку, здаецца мне добрым праддэцем.

ЗЛЕБАЧАННЕ

18 лістапада

Першая праграма. 16.45 — праграма перадач. 16.50 — для старэйшых школьнікаў. 17.00 — «Веды і справы». Наўможа пазнавальная інфармацыя аб тым, што будзе ў будучыню. 17.10 — «Веды і справы». Мультиплікацыйны фільм (М). 17.30 — тэлевізійны навіны. 17.40 — «Дзень піягроды». 18.00 — «Дзень піягроды». 18.10 — «Дзень піягроды». 18.20 — «Дзень піягроды». 18.30 — «Дзень піягроды». 18.40 — «Дзень піягроды». 18.50 — «Дзень піягроды». 19.00 — «Дзень піягроды». 19.10 — «Дзень піягроды». 19.20 — «Дзень піягроды». 19.30 — «Дзень піягроды». 19.40 — «Дзень піягроды». 19.50 — «Дзень піягроды». 20.00 — «Дзень піягроды». 20.10 — «Дзень піягроды». 20.20 — «Дзень піягроды». 20.30 — «Дзень піягроды». 20.40 — «Дзень піягроды». 20.50 — «Дзень піягроды». 21.00 — «Дзень піягроды». 21.10 — «Дзень піягроды». 21.20 — «Дзень піягроды». 21.30 — «Дзень піягроды». 21.40 — «Дзень піягроды». 21.50 — «Дзень піягроды». 22.00 — «Дзень піягроды».

20 лістапада

Першая праграма. 16.45 — праграма перадач. 16.50 — для старэйшых школьнікаў. 17.00 — «Веды і справы». Наўможа пазнавальная інфармацыя аб тым, што будзе ў будучыню. 17.10 — «Веды і справы». Мультиплікацыйны фільм (М). 17.30 — тэлевізійны навіны. 17.40 — «Дзень піягроды». 18.00 — «Дзень піягроды». 18.10 — «Дзень піягроды». 18.20 — «Дзень піягроды». 18.30 — «Дзень піягроды». 18.40 — «Дзень піягроды». 18.50 — «Дзень піягроды». 19.00 — «Дзень піягроды». 19.10 — «Дзень піягроды». 19.20 — «Дзень піягроды». 19.30 — «Дзень піягроды». 19.40 — «Дзень піягроды». 19.50 — «Дзень піягроды». 20.00 — «Дзень піягроды». 20.10 — «Дзень піягроды». 20.20 — «Дзень піягроды». 20.30 — «Дзень піягроды». 20.40 — «Дзень піягроды». 20.50 — «Дзень піягроды». 21.00 — «Дзень піягроды». 21.10 — «Дзень піягроды». 21.20 — «Дзень піягроды». 21.30 — «Дзень піягроды». 21.40 — «Дзень піягроды». 21.50 — «Дзень піягроды». 22.00 — «Дзень піягроды».

19 лістапада

Першая праграма. 16.45 — праграма перадач. 16.50 — для старэйшых школьнікаў. 17.00 — «Веды і справы». Наўможа пазнавальная інфармацыя аб тым, што будзе ў будучыню. 17.10 — «Веды і справы». Мультиплікацыйны фільм (М). 17.30 — тэлевізійны навіны. 17.40 — «Дзень піягроды». 18.00 — «Дзень піягроды». 18.10 — «Дзень піягроды». 18.20 — «Дзень піягроды». 18.30 — «Дзень піягроды». 18.40 — «Дзень піягроды». 18.50 — «Дзень піягроды». 19.00 — «Дзень піягроды». 19.10 — «Дзень піягроды». 19.20 — «Дзень піягроды». 19.30 — «Дзень піягроды». 19.40 — «Дзень піягроды». 19.50 — «Дзень піягроды». 20.00 — «Дзень піягроды». 20.10 — «Дзень піягроды». 20.20 — «Дзень піягроды». 20.30 — «Дзень піягроды». 20.40 — «Дзень піягроды». 20.50 — «Дзень піягроды». 21.00 — «Дзень піягроды». 21.10 — «Дзень піягроды». 21.20 — «Дзень піягроды». 21.30 — «Дзень піягроды». 21.40 — «Дзень піягроды». 21.50 — «Дзень піягроды». 22.00 — «Дзень піягроды».

Галоўны рэдактар Н. Е. ПАСКЕВІЧ.

Рэдакцыйная калегія: З. І. АЗУР, Г. М. БУРАУКІН, А. І. БУКАЮ, К. П. ГУБАРЭВ, Т. А. ДУБКОВА, Г. М. ЗАГАРОД, В. У. ІВАШЫН, А. М. КАШУРЭВ, В. Б. ЛАДЫГІНА, П. М. МАКАЛЬ, А. М. МАРШО, В. Р. К. САБАЛЕНКА [наведніць галоўнага рэдактара], І. А. САНКОВА, З. Ф. СТОМА М. П. ТАКОУ, Р. П. ШЫРМА.

Праўдленне Саюза пісьменнікаў БССР выказвае глыбокае спачуванне пісьменніку Кавалеву Паўлу Нічыпаравічу за прычыны напаліўшага яго гора — смерці маці.

Календарны рэдакцыя часопіса «Войны» выказвае глыбокае спачуванне галоўнаму рэдактару часопіса Паўлу Нічыпаравічу Кавалеву за прычыны напаліўшага яго гора — смерці маці.

Камітэт па радыёвышчыні і тэлебачанні пры Саўеце Міністраў БССР выказвае спачуванне вышчыні рэжысёра Беларускага тэлебачання Дамброўскага Тацісана Іосіфава ў сувязі з напаліўшым яго гора — смерцю маці.

«Літаратура і мастацтва» выходзіць у аўтарні і пятніцу.

НАШ АДРАС І ТЭЛЕФОНЫ: Г. Мінск, вул. Захар'ева, 19. Цілы — 3-24-61, намесніка галоўнага рэдактара — 3-25-25, аддзела саакультуры — 3-24-62, аддзела вышчынага мастацтва, аддзела тэатра, кіно і мастацтва — 3-22-04, аддзела публіцыстыкі — 3-22-04, аддзела культуры — 3-22-04, аддзела вышчынага мастацтва — 3-22-04, аддзела культуры ў Томелі — 2-70-83, выдавецтва — 6-25-19, бухгалтэрыя — 6-97-44.

«Літаратура і мастацтва» — орган Міністэрства культуры і праўлення Саюза пісьмеліцаў БССР Мінск.

Друкарня выдавецтва «Звязда». Індэкс 63856. АТ 02724

ДАРАГІЯ ЧЫТАЧЫ!

Застаўся толькі адзін тыдзень, на працягу якога вы зможаце выпісаць на будучы, 1967 год, газету

«ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА»

Напамінаем вам, што тэрмін падліскі канчаецца 25 лістапада. Таму — не марудзьце, не адкладваючы на заўтра, падпісвайцеся на газету «Літаратура і мастацтва». Завядно не забудзецца непомініць аб гэтым сваім сябрам і знаёмым!

Наша газета рэзлічна на шырокія колы творчай інтэлігенцыі, работнікаў культуры, кінафіктары, аматараў літаратуры і мастацтва. Не востароках вы зможаце прычытаць новыя павяданні, вершы, урыўкі з раманаў і аповесцей беларускіх пісьменнікаў, рэцэнзіі на кнігі, фільмы, спектаклі.

«Літаратура і мастацтва» пазнаеіць вас з тэатральным, музычным, архітэктурным, культурным жыццём рэспублікі, яна друкуе выштыпленыя лісьмічкі, журналіку, дзевяць культурны і мастацкіх на грамадскіх і маральна-этычных праблемах. Шырока адлюстраванне знойдчы ў газеце пытанні вытворчых эстэтыкі і культуры быту.

Падпіска на газету «Літаратура і мастацтва» прымаецца без абмежаванняў у гаралскіх аддзельнях «Саюздруку», у катнорках і аддзельнях сувязі, а таксама грамадскімі распаўсюджвальнікамі друку. Газета выходзіць два разы на тыдзень. Падпіска цана: На год — 4 руб. 20 кап. На 6 месяцаў — 2 руб. 10 кап. На 3 месяцы — 1 руб. 05 кап. На 1 месяц — 35 кап. У рэспіцу газета паступае ў абмежаванай колькасці.